

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
शुक्रवार, दिनांक २० डिसेंबर २०१९
(सकाळी १०-०० ते ११-३० वाजेपर्यंत)

(क) : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —
(मंगळवार, दिनांक १७ डिसेंबर व बुधवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना)
— [अनुक्रमांक (१) ते (४)] —

(१) सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, हेमंत टकले, अनिकेत तटकरे, श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रांतर्गत असलेल्या आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंडवर कचरा टाकणे बंद करण्याचे आदेश न्यायालयाने दिल्यानंतर न्यायालयाच्या आदेशानुसार २०१६ पासून आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड शास्त्रोक्त पद्धतीने बंद करण्याचे सुरु असलेले काम आजमितीस अपूर्णावस्थेत असल्याची परिस्थिती, न्यायालयाच्या आदेशानुसार कल्याण-डोंबिवली महापालिकेच्या कार्यक्षेत्रात १२ ठिकाणी शास्त्रोक्त भरावभूमी तयार करण्याचा निर्णय घेतलेला असतानाही ते न करता आधारवाडी येथे खत तयार करण्याऐवजी कचरा डम्पिंग करण्याचा सर्रासपणे होत असलेला प्रकार, या डम्पिंग ग्राऊंडची क्षमता संपलेली असल्यामुळे आता येथील कचऱ्याचे डोंगर लागूनच असलेल्या खाडीत कोसळत असल्यामुळे मोठ्या प्रमाणावर वाढलेले जलप्रदूषण, दिनांक ८ जुलै, २०१९ रोजी तत्कालीन मुख्यमंत्र्यांसोबत कल्याण शहरातील जागरूक नागरिकांच्या शिष्टमंडळाबरोबर झालेल्या बैठकीत मा. मुख्यमंत्र्यांनी आयुक्त, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांचेशी चर्चा करून दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१९ रोजीची अंतिम मुदत देऊन तद्नंतर आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड कचरा टाकण्यासाठी बंद करण्याबाबत आदेश दिलेले असणे व या दिवसापर्यंत आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड बंद न झाल्यास महापालिकेचे संबंधित सर्व अधिकारी व कर्मचारी यांचे वेतन थांबविण्याबाबत प्रधान सचिव नगरविकास-२ यांना सूचित केलेले असणे, सदरहू आदेशाची मनपाने अंमलबजावणी न केल्याने पुन्हा जागरूक नागरिक संस्थेने १७ सप्टेंबर, २०१९ रोजी तत्कालिन मा.मुख्यमंत्री, प्रधान सचिव, नगरविकास व आयुक्त कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांना निवेदन देऊन १७ सप्टेंबर,

२०१९ पर्यंत आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड बंद झालेले नसून, ओल्या व सुक्या कचऱ्याचे वर्गीकरण अद्यापही सुरु झाले नसल्याचे निदर्शनास आणून देऊन संबंधित सर्व अधिकारी कर्मचारी यांचे वेतन बंद करण्याची केलेली मागणी, त्यानंतरही आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड अद्याप बंद झालेले नसताना कोणतीही ठोस कारवाई झालेली नसल्याने सरकारच्या भूमिकेविषयी येथील नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले संतापाचे वातावरण, आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड तातडीने बंद करण्याबाबत शासनाने करावायची ठोस कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) **सर्वश्री शरद रणपिसे**, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. सुधीर तांबे, आर्कि. अनंत गाडगीळ, डॉ. वजाहत मिर्झा, सर्वश्री अमरनाथ राजूरकर, मोहनराव कदम, हरिसिंग राठोड, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील कुलाबा ते सीप्ल्या या मेट्रो-३ प्रकल्पाची कारशेड सन २०१५ मध्ये आरे वसाहतीत उभारण्याचे प्रस्तावित करण्यात आलेले असणे तरी राज्य शासनाने नेमलेल्या त्रिसदस्यीय समितीने सदर मेट्रो कारशेडसाठी कांजूरमार्ग येथे जागा सुचविलेली असणे, मेट्रो कारशेडसाठी आरे कॉलनीतील सुमारे २७०० वृक्ष कापण्यास देण्यात आलेली मंजूरी, त्यापैकी हजारो झाडांची ऑक्टोबर, २०१९ च्या पहिल्या आठवड्याच्या सुमारास करण्यात आलेली कत्तल, त्यामुळे पर्यावरणावर मोठा परिणाम होणार आहे या व अन्य विविध कारणांमुळे पर्यावरणवादी यांसह समाजाच्या विविध स्तरातून आरे प्रकल्पात उभारावयाच्या मेट्रो कारशेड प्रकल्पास तीव्र स्वरूपाचा करण्यात आलेला विरोध, त्यासाठी अनेकवेळा झालेली आंदोलने, त्यातील आंदोलकांची मोठ्या प्रमाणात करण्यात आलेली अटक, यामुळे निर्माण झालेले स्फोटक वातावरण, आरे वसाहतीत मेट्रो कारशेड उभारण्यास होत असलेला तीव्र स्वरूपाचा विरोध, पर्यावरणावर होणारा परिणाम व तेथील वन्य जीवांचा विचार करण्याची गरज इत्यादी बाबींमुळे आरे वसाहतीत उभारावयाच्या कारशेड प्रकल्पास दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१९ रोजी स्थगिती दिलेली असणे, मात्र कारशेड प्रकल्प अन्य ठिकाणी उभारण्याचा त्वरीत निर्णय न झाल्यास मेट्रो प्रकल्पाच्या खर्चात सुमारे पाच हजार कोटी रुपयांची वाढ होण्याची व्यक्त झालेली शक्यता, कारशेड कांजूर मार्ग येथे किंवा गोरेगाव येथील परेड ग्राऊंड येथे उभारण्याची आता होत असलेली मागणी, तसेच आरेला जंगल म्हणून घोषित करण्याची होत असलेली मागणी, या एकूणच प्रकरणी त्वरीत निर्णय घेण्याची गरज व यावरील

शासनाची प्रतिक्रिया."

- (३) **सर्वश्री प्रविण दरेकर**, गिरीशचंद्र व्यास, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, नागोराव गाणार, प्रसाद लाड, निलय नाईक, सदाशिव खोत, सुजितसिंह ठाकूर, डॉ.परिणय फुके, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्य शासनाने नुकतेच आरे कॉलनीतील झाडे तोडण्याला स्थगिती देऊन झाडे तोडण्याच्या विरोधात आंदोलन केलेल्या आंदोलकांवरील गुन्हे मागे घेण्याचा तसेच नाणार प्रकल्पामुळे होणारे प्रदूषण टाळण्याकरिता या प्रकल्पाला विरोध करणाऱ्या आंदोलकांवरीलही गुन्हे मागे घेण्याचे घेतलेले निर्णय, असे असतांना मुंबई शहर, उपनगरातील प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन माहुलमध्ये करण्यात येणे, पुनर्वसन केलेल्या माहुल परिसरात सेवा-सुविधांचा अभाव, वाढत्या प्रदूषणाने हैराण झालेले नागरिक हे न्यायालयात गेले असता माहुलवासियांना पर्यायी जागा वा घरभाडे देण्याचा उच्च न्यायालयाने निर्णय देऊनही अद्यापही या निर्णयाची अंमलबजावणी न होणे, सन २०१३ ते जानेवारी, २०१९ या काळात सुमारे १११ माहुलवासियांचा मृत्यू होणे, या संदर्भात दिनांक २ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या सुमारास या प्रदूषणयुक्त माहुलवासियांनी पुनर्वसन करण्याची मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे केलेली मागणी, माहुलमध्ये अनेक लोक आजाराने ग्रस्त असून आजही माहुल गावामध्ये मेडिकल कॅम्प सुरु असणे, असे असतानाही माहुलवासियांना न्याय मिळत नसल्याने त्यांच्यामध्ये शासनाच्या विरोधात निर्माण झालेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

- (४) **सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप**, शरद रणपिसे, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री जनार्दन चांदूरकर, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"ठाणे जिल्हयातील अंबरनाथ येथील शासकीय छाया रुग्णालयात चुकीच्या औषधांमुळे १२ महिला रुग्णांना रक्ताच्या उलटया झाल्याचे माहे डिसेंबर २०१९ दरम्यान उघडकीस येणे, येथील १२ महिला रुग्णांना सेप्टायनझोन नावाचे इंजेक्शन देण्यात येणे, त्यानंतर सर्व महिलांना उलटया सुरु होणे, त्यामुळे रुग्णालयात तणाव निर्माण होवून रुग्णांच्या नातेवाईकांमध्ये चिंतेचे वातावरण निर्माण होणे, रुग्णांना मुदतबाहय औषध देण्यात येऊनही

रुग्णालय प्रशासनाद्वारे त्याचा इन्कार करण्यात येणे, छाया रुग्णालय प्रशासनाने आपल्या रुग्णालयातील सर्व रुग्णांना औषधोपचारांसाठी दुसऱ्या रुग्णालयात हलवून जबाबदारी झटकण्याचा प्रयत्न केलेला असणे, एकूणच या प्रकरणी रुग्णालय प्रशासनाची संशयास्पद भूमिका असल्याने या प्रकरणी सखोल चौकशी होऊन या रुग्णालयाच्या प्रशासनातील या घटनेशी संबंधित असणाऱ्यांवर कायदेशीर कारवाई व्हावी तसेच सदर रुग्ण महिलांना आर्थिक मदत मिळावी अशी या बाधित महिला रुग्णांच्या नातेवाईकांची मागणी असणे, परिणामी या महिलारुग्ण व त्यांच्या नातेवाईकांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना, त्यामुळे शासनाने याबाबत तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(गुरुवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (५) ते (१६)]

(५) आर्कि. अनंत गाडगीळ, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृह मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबई-पुणे यासारख्या प्रमुख शहरांमधून नोकरदार तरुण व विद्यार्थ्यांमध्ये अंमली पदार्थांचे व्यसन वाढणे, संघटित गुन्हेगारांद्वारे महाविद्यालयातील तरुण-तरुणींना या महाजलात ओढण्यात येणे, या वर्षामध्ये पुणे पोलिसांकडून २ कोटी रुपयांची ब्राऊन शुगर, कोकेन, गांजा, हेरॉइन जप्त करण्यात येणे, मेफेड्रोन सारखे पदार्थ औषधांच्या नावाखाली सहजगत्या उपलब्ध होणे, वाढदिवस अथवा न्यु इयर यासारख्याचे निमित्त करून तरुणांना नकळत पेयातून द्रव्य देत त्याची चटक लावण्यात येणे, पुण्यातील कोंढवा, कोरेगाव पार्कपासून मुंबईतील दहिसर-कुलाबा यासारख्या परिसरात नायजेरीन नागरीकांकडून मोठ्या प्रमाणात ड्रग्सचा व्यवहार होणे, याप्रकरणी एका ऑस्ट्रेलियन नागरीकाला अटक करताच कोटयवधी रुपयांच्या एल.सी.डी. च्या १५०० हून अधिक पट्ट्या मिळणे, त्याच्या उलटतपासणीमध्ये उडवाउडवीची उत्तर मिळणे, ड्रग्सच्या व्यवहारात मोठ्या प्रमाणात परदेशी नागरीक असल्याने पोलिसांना कारवाई करताना अडचणी येणे, दाखल होणाऱ्या प्रकरणांच्या संख्येत दिवसेंदिवस वाढ होणे, ही बाब अत्यंत गंभीर असल्याने याप्रकरणी शासनाने तातडीने कारवाई करण्याची आवश्यकता व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(६) सर्वश्री गिरीशचंद्र व्यास, नागोराव गाणार, प्रा. अनिल सोले, श्री. रामदास आंबटकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे

नगरविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नागपूर सुधार प्रन्यास अंतर्गत सन २०१२-२०१३ मध्ये नागपूर शहरातील पूर्व पश्चिम, उत्तर, दक्षिण या सर्व भागात वृक्ष रोपणाचा कार्यक्रम हाती घेण्यात आलेला असणे, या कार्यक्रमाकरीता येणारा खर्च १९ कोटी पेक्षा जास्त रकमेचा असल्यामुळे याबाबत टेंडर मागविण्यात येणे, याबाबत अनेक कंपन्यांनी टेंडर भरले असताना इतर कंपन्यांना डावलून पुणे येथील बी.व्ही.जी. कंपनीला वाढीव दराने टेंडर देण्यात येणे, यावरूनच या कंत्राटामध्ये ना.सु.प्र. अधिकाऱ्यांचे हात गुंतलेले असल्याचे दिसून येणे, १ लक्ष ६० हजार झाडे लावण्याचा उपक्रम जर ना.सु.प्र. ने पूर्ण केला असता तर नागपूरच्या भौगोलिक क्षेत्रफळाचा विचार करता नागपूर शहर संपूर्ण हिरवे गार झाले असते, परंतु प्रत्यक्षात १ लक्ष ६० हजार झाडे नागपूर शहरात लावण्यातच आलेली नसल्याचे दिसून येणे, कंपनीला हे वृक्ष चार महिन्यांच्या कालावधीत लावावयाचे अपेक्षित असणे, त्याप्रमाणे दर दिवशी साधारण १३३० वृक्ष लागवड करणे गरजेचे असणे, मात्र ते झालेले दिसत नसणे, सर्व वृक्षांच्या संरक्षणासाठी ट्री गार्ड लावणे गरजेचे होते व ते कंत्राटामध्ये नमूद असणे, परंतु कुठेही ट्री गार्ड लावलेला नसणे, कंत्राट प्रमाणे जर ट्री गार्ड चोरीला गेले अथवा तोडफोड होऊन नुकसान झाले तर ते सात दिवसांत स्वखर्चाने बदलून देणे गरजेचे असणे, परंतु आजमितीस रोवलेल्या बहुतांश झाडांना ट्री गार्डच नसणे, म्हणजेच ट्री गार्ड बसवलेले नसून याबाबतची रक्कम काम न करताच उचल करण्यात येणे, सदर कंत्राटामध्ये जर उपरोक्त प्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही तर त्याबाबत कंत्राटदाराला दररोज प्रत्येक झाडामागे ३००० रुपये दंड ठोठावण्याची तरतूद असणे, असेही नासुप्रने केलेले नसणे, सदर निविदेची देयके अधिकार नसताना नासुप्रच्या संबंधित अधिकाऱ्यांनी मंजूर करणे व काम झाले नसताना ही रक्कम कंत्राटदाराला अदा करण्यात येणे मूळात नासुप्रने कंत्राट दिलेल्या बी.व्ही.जी. कंपनीने १,६०,००० वृक्षांची रोपणे केलेलीच नसणे, जर असे केले असते व झाडे जरी मृत झाली असती तरी १,६०,००० वृक्षांपैकी अनेक वृक्षांची ट्री गार्ड जागेवर उभी राहिली असती परंतु असेही प्रत्यक्षपणे दिसत नसणे, एकंदरीत नासुप्र ने वृक्षारोपणासाठी काढलेले १९ कोटी रुपयांचे टेंडर व त्यानंतर वृक्षारोपण व त्यातील ५० टक्के झाडे मृत झाली आहे असे दाखवणे, हा बनावटीचा प्रकार असून नासुप्र व बी.व्ही.जी. कंपनी, पुणे यांनी संगनमताने फसवणूक केलेली असून १९ कोटी रुपयांचा भ्रष्टाचार केला असणे, त्यामुळे सदर प्रकरणी नासुप्रचे अधिकारी व संबंधीत कंपनीवर फसवेगिरीचा गुन्हा दाखल करून व चौकशी करून संबंधितांना निलंबित करून बडतर्फ करण्याची

गरज असणे, त्या अनुषंगाने शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (७) **सर्वश्री विजय ऊर्फ भाई गिरकर**, प्रविण दरेकर, रामनिवास सिंह, रमेशदादा पाटील, श्रीमती स्मिता वाघ, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील वरळी स्मशानभूमी येथे भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पत्नी माता रमाई यांचे दिनांक २७ मे, १९३५ रोजी अंत्यसंस्कार करण्यात आलेले असणे, यावेळी स्वतः डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर उपस्थित असल्याची बाब निदर्शनास येणे, ही बाब लक्षात घेता महाराष्ट्र शासनाकडून भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२५ व्या जयंतीनिमित्त सदर ठिकाणी माता रमाई स्मारक उभारण्यासाठी रु. १.०० कोटी इतका निधी मंजूर करण्यात येणे, याबाबत विधिमंडळ अधिवेशन २०१८ दरम्यान दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी मा. तत्कालीन मुख्यमंत्री यांच्यासोबत विधानभवनात झालेल्या बैठकीमध्ये सदर स्मारक उभारण्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेने सर्व परवानग्या द्याव्यात असे मा. तत्कालीन मुख्यमंत्री यांच्याकडून निर्देशीत करण्यात येणे, यानंतर उपरोक्त विषयाबाबत दिनांक १८ जानेवारी, २०१९ रोजी मा. तत्कालीन महापालिका आयुक्त यांच्या सोबत झालेल्या बैठकीमध्ये हे स्मारक उभारण्याबाबत महापालिका लवकरात लवकर सर्व परवानग्या देईल असे आश्वासन देण्यात येणे, परंतु अद्यापपर्यंत याबाबत कुठल्याच प्रकारची कार्यवाही महापालिकेमार्फत करण्यात न येणे, यामुळे तेथील नागरिकांमध्ये शासनाप्रती पसरलेला तीव्र असंतोष, सदर ठिकाणी माता रमाई स्मारक उभारण्यासाठी महापालिकेने सर्व परवानग्या लवकरात लवकर द्याव्यात असे शासनाने महापालिकेला निर्देश देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची उपाययोजना, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

- (८) **डॉ. सुधीर तांबे**, सर्वश्री शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. वजाहत मिर्झा, सर्वश्री विक्रम काळे, श्री दत्तात्रय सावंत, श्री बाळाराम पाटील, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

“राज्य मंत्रीमंडळाने दिनांक २९ मे, २०१८ रोजी राज्यातील नगरपरिषदा, नगरपंचायत क्षेत्रातील अनधिकृत बांधकामाची शास्ती कळविण्याबाबत निर्णय घेण्यात येणे, त्यानुसार महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम १९६५ मध्ये कलम १८९-अ, या कलमामध्ये सुधारणा करण्यात

येऊन अनधिकृत बांधकामाची शास्ती ठरविताना ६०० चौ.फूटापर्यंत निवासी बांधकामावर प्रतिवर्षी कोणतीही शास्ती आकारण्यात येणार नसून ६०१ ते १००० चौ.फू.पर्यंतच्या निवासी बांधकामांना प्रतिवर्षी मालमत्ता कराचे ५० टक्के दराने शास्ती आकारण्यात येईल तसेच १००१ चौ.फूटापुढील निवासी बांधकामावर सध्याच्या दरानुसार म्हणजेच मालमत्ता कराचे दुप्पट दराने शास्ती आकारण्यात येईल, असा निर्णय घेण्यात येणे, या निर्णयामुळे अनधिकृत बांधकामाच्या शास्तीबाबतच्या सुधारणा पाहता यामध्ये सुसूत्रता व सुस्पष्टता नसणे तसेच यामुळे शास्ती लागू असणाऱ्या अनधिकृत मालमत्ता धारकांना दिलासा न मिळणे, या शासनाच्या निर्णयामुळे सर्वसामान्य जनतेमध्ये पसरलेली तीव्र असंतोषाची भावना, याबाबत शासनाने पुनर्विचार करुन मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम व महाराष्ट्र महानगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी या अधिनियमांमध्ये सुसूत्रता आणण्याची गरज, तसेच मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त संस्था अधिनियम अंतर्गत नोंदणीकृत असणाऱ्या शैक्षणिक संस्था, वैद्यकीय सेवा, धर्मादाय संस्था, चॅरिटेबल ट्रस्ट, धार्मिक स्थळे इत्यादींच्या बांधकामाबाबत डेव्हलपमेंट कंट्रोल व प्रमोशन अधिनियम, २०१३ नुसार योग्य असेल परंतु काही अपरिहार्य कारणास्तव विकास प्राधिकरणाची बांधकाम परवानगी घेतलेली नसेल अशा नियमानुसार असणाऱ्या परंतु परवानगी न घेतलेल्या बांधकामांबाबत शास्ती पूर्णपणे माफ करण्याची व १ ते १००० चौ.फूटापर्यंत निवासी अधिकृत बांधकामावरील शास्ती पूर्णपणे माफ करण्याबाबत व १००० चौ.फूटापुढील बांधकामावर विकासकराच्या ठराविक रक्कम दंड स्वरूपात आकारून सदर बांधकाम कायमस्वरूपी नियमित करण्याबाबत अधिनियमात सुधारणा करण्याची नितांत आवश्यकता व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(९) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"धम्मचक्र प्रवर्तन दिनाच्या मुख्य सोहळ्यात लाखो लोकांच्या समोर दिक्षाभूमीच्या विकासासाठी ४० कोटी रूपयांचा धनादेश नागपूर सुधार प्रन्यासला प्रदान करण्यात आलेला असणे, परंतु या निधीला प्रशासकीय मंजूरीच प्रदान करण्यात आलेली नसणे, सामाजिक न्याय विभागातर्फे देण्यात आलेला हा निधी अनेक महिन्यांपासून प्रशासकीय मंजूरीसाठी अडकून पडलेली असणे, दिक्षाभूमीचा जागतिक स्तरावर विकास करण्यासाठी ३२५ कोटी रूपयांची विकास योजना तयार करण्यात आलेली असणे, त्यातील ४०

कोटी रूपयाचा हा धनादेश असणे, शासनाने दिलेला धनादेश परत आला अशी माहिती असणे, माजी मुख्यमंत्री यांनी ४० कोटी रूपयाचा निधी दिक्षाभूमीला देण्याबाबतचे आदेश करणे व मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चाधिकार समिती नेमलेली असणे, परंतु अजूनही निधी देण्याबाबतचा निर्णय समितीने प्रलंबित ठेवणे हा अन्याय झालेला असणे, दिक्षाभूमीशी संबंधित प्रत्येक काम रेंगाळत असल्याने राज्यातील समस्त आंबेडकरी जनतेमध्ये तीव्र असंतोष व चिडीची भावना निर्माण झालेली असणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१०) श्री. बाळाराम पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"रायगड जिल्हयासाठी लक्ष निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थे अंतर्गत जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष जिल्हास्तरीय समिती, रायगड यांच्याकडून सन २०१७ ते २०२० या कालावधीकरीता अन्न धान्य वाहतूकीचे कंत्राट निश्चित करण्याकरीता दिनांक १९ जून, २०१७ रोजी निविदा सूचना जाहीरात प्रसिद्ध करण्यात येणे व निविदा सादर करण्याचे अंतिम दिनांक २९ जून, २०१७ असणे, सदर वाहतूक कंत्राट निश्चित करण्याकरीता तीन निविदा आवश्यक असणे, परंतु उक्त कालावधीमध्ये तीन निविदा न आल्यामुळे प्रथम दोन वेळा मुदतवाढ देण्यात येणे, दोन मुदतीनंतरही तीन पेक्षा कमी मात्र किमान एक निविदा प्राप्त झाल्यास लिफाफा उघडण्याची पुढील कार्यवाही निविदा मार्गविण्याच्या अधिकाऱ्यांनी करून पात्र निविदाधारक यांच्या निविदा मंजूरीचे निर्णय घेऊन तसे शासनास अवगत करण्याची आवश्यकता असतानाही सदर कामाच्या पाच वेळा निविदा काढून शासनाच्या नियमांचे उल्लंघन करून मे. मारूती कन्ड्युमर्स को.ऑप.होलसेल अॅण्ड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी यांची निविदा मंजूर करण्यात येणे, परंतु मंजूर करण्यात आलेल्या सदर संस्थेचे कार्यक्षेत्र केवळ बृहन्मुंबई व उपनगर असून बृहन्मुंबई व्यतिरिक्त इतर जिल्ह्यामध्ये काम करण्यासाठी नियमावलीमध्ये बदल केल्याचे किंवा सुधारीत नियमावली तयार केल्याचे आढळून न आल्यामुळे मा. जिल्हा उपनिबंधक, रायगड यांचेद्वारे सदर संस्था ही रायगड जिल्ह्यातील वाहतूक निविदेसाठी अपात्र ठरत असल्याचे सांगण्यात येणे, सदर संस्थेने निविदेत सादर केलेल्या वाहनांचे मालक हे संस्थेचे रजिस्टर सभासद असल्याबाबत सभासदांच्या यादीची मुळ प्रत रजिस्टर सक्षम अधिकारी यांचेकडून प्रमाणित करण्यात न येणे, वार्षिक ताळमेळ पत्रकांमध्ये वाहतूकीच्या उत्पन्नाबाबत मे. मारूती कन्ड्युमर्स

को.ऑप.होलसेल अॅण्ड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी यांनी चुकीचे हिशोब सादर केलेले असणे, त्यांनी संस्थेच्या उत्पन्नाबाबत आयकर भरल्याचे किंवा आयकर परताव्याचे कागदपत्र सादर न करणे, परंतु मे. मारूती कन्झ्युमर्स को. ऑप. होलसेल अॅण्ड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी यांच्या असलेल्या त्रुटी प्रमाणेच क्रिएटीव्ह कन्झ्युमर्स को.ऑफ.सोसा. या संस्थेनेही कागदपत्रांची पूर्तता न केल्यामुळे त्यांची निविदा रद्द करण्यात येणे, परंतु मे. मारूती कन्झ्युमर्स को.ऑप.होलसेल अॅण्ड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी यांची निविदा मंजूर करण्यात येवून ओमकार ट्रान्सपोर्ट या संस्थेवर अन्याय होणे ओमकार ट्रान्सपोर्ट या संस्थेने सन २०११ व सन २०१४-१५ या कालावधीमध्ये शासनाकडून वाटप होणाऱ्या अन्नधान्य वाहतूकीचे काम प्रामाणिकपणे करणे, यामुळे पात्र नसलेल्या मे. मारूती कन्झ्युमर्स को.ऑप.होलसेल अॅण्ड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी या संस्थेच्या मंजूर करण्यात आलेल्या निविदेसंदर्भात तात्काळ चौकशी करून संबंधित संस्थेला न्याय देण्याची आवश्यकता, यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व ठोस उपाययोजना."

(११) **सर्वश्री दत्तात्रय सावंत, श्रीकांत देशपांडे, बाळाराम पाटील, किशोर दराडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"शिक्षक हा देशाची भावी पिढी, सुजाण व सुसंस्कृत नागरिक बनविण्याचा प्रयत्न करीत असणे, शिक्षकांच्या ज्ञानदानाच्या प्रक्रियेत अडथळे निर्माण होऊ नये यासाठी राज्य सरकारमार्फत शिक्षकांना विविध सेवा उपलब्ध करून देण्यात येत असणे, उदा.महागाई भत्ते, घरभाडे, पेन्शन योजना, वैद्यकीय प्रतिपूर्ती यासारखे लाभ देण्यात येत असणे, शिक्षक व त्यांचे आई, वडील पत्नी मुले यांच्या उपचारासाठी राज्य सरकार मार्फत वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येत असणे, सदर देण्यात येत असणारी वैद्यकीय देयक प्रतिपूर्ती योजना ही अत्यंत वेळखाऊ व तापदायक असणे, शिक्षकांनी सादर केलेली वैद्यकीय देयक गेल्या तीन ते चार वर्षांपासून प्रलंबित असणे, वैद्यकीय देयके मंजूर करून घेणेसाठी प्रत्येक टेबलावरील संबंधिताकडून शिक्षकांची आर्थिक पिळवणूक करण्यात येत असणे, शिक्षकांना वैद्यकीय देयक मंजूर करून घेण्यासाठी वारंवार सरकारी कार्यालयाकडे जावे लागत असणे, यातून त्यांना प्रचंड अशा मानसिक व आर्थिक त्रासाला सामोरे जावे लागणे, शिक्षकांना कॅशलेस मेडिकल योजना मिळणेबाबत शिक्षक संघटनाकडून वारंवार मागणी करण्यात येणे, यासाठी विविध ठिकाणी मोर्चे, आंदोलने करणे तसेच मा. शिक्षण मंत्री यांनी कॅशलेस योजना चालू करणे बाबत अभिवचन देणे, त्यानुसार सर्व क्षेत्रिय

अधिकाऱ्यांकडुन माहिती एकत्रित करण्यात येणे, राज्यात पोलिस कर्मचाऱ्यांना दिली जाणारी वैद्यकीय प्रतिपूर्ती सुविधा ही कॅशलेसच्या स्वरुपात उपलब्ध असणे, त्याप्रमाणे शिक्षकांना देखील तात्काळ कॅशलेस वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध करणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

(१२) **सर्वश्री हेमंत टकले**, किरण पावसकर, ख्वाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री आनंद ठाकूर, विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, प्रकाश गजभिये, जगन्नाथ शिंदे, अरुणकाका जगताप, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **परिवहन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"शिंदखेडा तालुक्यातील दोंडाई ते निमगुळ (जि. नंदुरबार) औरंगाबादहून शहराकडे निघालेल्या महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची बस व कंटेनरच्या झालेल्या अपघातात १५ प्रवासी जागीच ठार होऊन अन्य २४ प्रवासी गंभीररित्या जखमी झाल्याची दुर्घटना दिनांक २० ऑगस्ट, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास घडणे, सदर दुर्घटनेत मृत्यूमुखी पडलेल्यांच्या वारसांना प्रत्येकी दहा लाख रुपये मदत देण्यात येईल असे नंदुरबार जिल्ह्याचे तत्कालीन पालकमंत्री तसेच अन्न व औषधे प्रशासन मंत्री यांचेद्वारे जाहीर करण्यात येणे, तथापि या वारसांना अद्यापही शासनामार्फत मदत देण्यात न येणे, त्यामुळे या परिसरातील जनतेमध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेले असंतोषाचे वातावरण, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाने या बस अपघातामध्ये मृत्यूमुखी पडलेल्यांच्या वारसांना तातडीने अर्थसहाय्य करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१३) **सर्वश्री किरण पावसकर**, हेमंत टकले, आनंद ठाकूर, ख्वाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **गृहनिर्माण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबई शहर, उपनगरात झोपडपट्टी पुनर्विकासाचे धोरण राबवले जात असणे, मात्र गेल्या ४ ते ५ वर्षांमध्ये एस.आर.ए. घोषित करणे, जमिन संपादन करणे, एस.आर.ए. घोषित झाल्यानंतर इतर परवानग्यांसंदर्भात मनपा व झोपडपट्टी पुनर्विकास अधिकारी यांच्याकडून विलंब होत असल्याचे निदर्शनास येणे, त्यामुळे आज असंख्य प्रकल्प व या प्रकल्पामधील असंख्य झोपडीधारक वेठीस धरले जात असणे, विकासकांकडून झोपडपट्टीधारकांना भाडे देण्यात येत असणे, मात्र प्रकल्पाच्या परवानग्यांना विलंब होत असल्याने प्रकल्प रखडले जात असणे व परिणामी भाडे मिळणे बंद होत असल्याने गेल्या १० ते

१५ वर्षांपासून झोपडपट्टीधारक घरांपासून वंचित राहिलेले असणे, यापूर्वी एस.आर.ए प्रकरणी माजी सनदी अधिकारी यांनी तातडीने १३७ फाईल निकाली लावल्याचे प्रकरण उघडकीस आलेले असणे, यामधील ३३ फाईल्समध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे स्पष्ट होणे, याची चौकशी अद्याप चालू असणे, तसेच हिंद एकता, नवकरण वेलफेअर, साऊ एकता अशा प्रकारे असंख्य सोसायट्यांचे प्रस्ताव २०१५ पासून आजतागायत प्रलंबीत असल्याने पुनर्विकास रखडलेला असल्याचे डिसेंबर, २०१९ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास येणे, मात्र यामध्ये असणारे असंख्य झोपडीधारक आजही घरे व भाडे मिळण्यापासून वंचित असणे, झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनांना गती देण्यासाठी राबविण्यात येणारे एस.आर.ए. चे धोरण मनपा अधिकारी व झोपडपट्टी पुनर्वसन अधिकारी यांच्या उदासिन धोरणामुळे वर्षानुवर्षे योजना रखडल्या जात असल्याने झोपडपट्टीमध्ये राहणाऱ्या असंख्य लोकांना “नको ते घर, आपले झोपडेच बरे” असे म्हणण्याची वेळ येणे, याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेऊन असंख्य झोपडीधारकांना हक्काचे व वेळेत घर मिळावे, याकरिता निश्चित धोरण ठरवून निर्णय घेण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१४) **श्री. सदाशिव खोत, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सहकार मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्रातील ऊस पिकाला हमीभाव देणारा हा एक रकमी एफ.आर.पी. देण्याचा एकमेव कायदा असतानाही साखर कारखानदारांकडून तुकड्याने एफ.आर.पी. देण्यात येत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, त्यामुळे कारखानदार या कायद्याची पायमल्ली करत असणे, त्याचप्रमाणे १४ दिवसात ऊस उत्पादकांना एफ.आर.पी. देणे बंधनकारक असणे, परंतु तसे न करता कारखानदारांकडून दोन-दोन वर्षे शेतकऱ्यांचे ऊस बिलांचे देय देण्यात न येणे, त्यामुळे उत्पादक शेतकरी प्रचंड अडचणीत सापडलेला असणे, शेतकऱ्यांना एफ.आर.पी. देण्यास विलंब झाल्यास साखर कारखानदारांनी १५% प्रमाणे व्याज देणेही बंधनकारक असणे, याबाबत साखर आयुक्तांनी गाळप परवाना देतानाही अटी टाकलेल्या असणे, परंतु साखर आयुक्तांनी या अटीचे उल्लंघन करणाऱ्या अनेक साखर कारखान्यावर अद्याप कारवाईच केलेली नसणे, त्यामुळे ऊसउत्पादक शेतकऱ्यांमध्ये शासनाप्रती संताप निर्माण होणे, महाराष्ट्रातील ऊस उत्पादकांच्या अडचणीत दिवसेंदिवस वाढ होत असून याविषयी शासनाने सकारात्मक पाऊल उचलून शेतकऱ्यांना न्याय देण्याची नितांत आवश्यकता असणे, जे साखर कारखानदार ऊस उत्पादकांचे

एफ.आर.पी. देण्यास टाळाटाळ करतात त्यांचे गाळप परवाने रद्द करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१५) श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आदिवासी विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"आदिवासी विद्यार्थ्यांना शिक्षण मिळावे यासाठी नवनवीन योजना राबविल्या जात असतानाही पालघरमधील आदिवासी मुलांची गेल्या सहा महिन्यांपासून वसतिगृहाकरिता फरफट होत असल्याचे नुकतेच माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये उघडकीस येणे, निवासाची व्यवस्था नसल्याने शिक्षणाकरिता प्रवास करतांना आर्थिक भुर्दंड सोसावा लागणे, वसतिगृहामध्ये प्रवेश मिळत नसल्याने विद्यार्थ्यांनी एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प विभागाच्या कार्यालयावर काढलेला धडक मोर्चा, सावरे, एम्बुर, दुर्वेस, सातीवली, डहाणू, तालुक्यातील वनागाव, रानशेत, कासा, चारोटी, अशा अनेक गावांतून मोठ्या प्रमाणात आदिवासी विद्यार्थी शिक्षण घेण्याकरिता पालघर येथील महाविद्यालयात येत असणे, महाविद्यालयात प्रवेश घेऊन सहा महिन्यांचा कालावधी लोटला तरी पालघर व डहाणू तालुक्यातील ७९ विद्यार्थ्यांना वसतिगृहात प्रवेश मिळालेला नसणे, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी विद्यार्थ्यांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(१६) सर्वश्री नरेंद्र दराडे, किशोर दराडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे इतर मागासवर्ग, सामाजिक व शैक्षणिक मागास प्रवर्ग, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील वंजारी जातीचा समावेश एनटी - ड प्रवर्गात झाल्याने वंजारी समाजास ११ टक्क्यापैकी फक्त २ टक्के आरक्षण देण्यात येणे, सदरहू २२ टक्के आरक्षण दिले असले तरीही लोकसंख्येनुसार वंजारी समाजाला प्रत्यक्ष आरक्षण मिळत नसल्याचे उघडकीस येणे, त्यामुळे या समाजास आरक्षणापासून वंचित रहावे लागत असणे, वंजारी समाज आरक्षणापासून वंचित असल्यामुळे क्रांतीवीर वसंतराव नारायणराव नाईक आरक्षण कृती समितीच्या पदाधिकाऱ्यांनी अशाप्रकारे मागण्या केलेल्या असणे, त्याकडे शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, परिणामी त्यांनी आंदोलन करण्याचा घेतलेला निर्णय, त्यामुळे या संदर्भात शासनाने वंजारी समाजाच्या मागण्या मंजूर करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व

यासंदर्भात शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

(ख) : म.वि.प. नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री हेमंत टकले, ख्वाजा बेग, प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा — (मंत्र्यांच्या उत्तरासह २० मिनिटे) —

"राज्यातील अवैध सावकारी पाशात अडकलेल्या शेतकऱ्यांच्या अथक प्रयत्न व संघर्षातून सन २०१४ मध्ये अवैध सावकारी कायदा होऊनही राज्यातील १ लाख एकर शेती परवानाधारक तसेच अवैध सावकारांनी हडप करणे, मागील ३० वर्षांच्या काळात परवानाधारक तसेच अवैध सावकारांनी मोठ्या प्रमाणात शेतकऱ्यांची शेती शेतकऱ्यांच्या आर्थिक अडचणींचा फायदा घेऊन हडप करणे, मागील ५ वर्षात महाराष्ट्र सावकारी अधिनियम, २०१४ ची प्रभावी अंमलबजावणी होण्याकरिता सहकार महसूल व गृह विभागाची राज्यस्तरीय समिती निर्माण करण्याची गरज असणे, याकरिता आवश्यक ते मनुष्यबळ आणि नियोजित समित्यांच्या प्रभावी कामकाजामार्फत सावकारी पाशात अडकलेल्या आणि कायदा होऊनही प्रभावी अंमलबजावणी न झाल्याने आपल्या शेतीच्या मालकी हक्काच्या प्रतिक्षेत असलेल्या राज्यातील समस्त कर्जदार शेतकरी बांधवांना या सावकारी पाशातून मुक्त करण्याबाबत तसेच कायद्यातील त्रुटी दूर करून कायदा दुरुस्तीची आवश्यकता निर्माण होते, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(दुपारी १२-०० वाजता)

एक : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे -

- (१) नगरविकास मंत्री : (क) "मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) "महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित, यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ग) "मुंबई रेल्वे विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) दुग्धव्यवसाय विकास मंत्री : "महाराष्ट्र राज्य सहकारी दूध महसंघ मर्यादित, मुंबई (महानंद दुग्धशाळा) यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वैधानिक लेखा परीक्षण अहवाल"

(३) उद्योग, उच्च व
तंत्रशिक्षण, कृषि,
सांस्कृतिक कार्य मंत्री

सभागृहासमोर ठेवतील.

- : (क) "मॉयल लिमिटेड यांचा सन २०१७-२०१८ व २०१८-२०१९ या वर्षांचा अनुक्रमे छप्पन्नावा व सत्तावन्नावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) "यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांचे सन २००८-२००९ या वर्षाचे वार्षिक लेखे आणि अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ग) "मुंबई विद्यापीठ, मुंबई यांचे सन २०१२-२०१३ या वर्षाचे वार्षिक लेखे" अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (घ) "कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक यांचे सन २०१७-२०१८ या वर्षाचे वार्षिक लेखे" अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ङ) "स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांचा सन २०११-२०१२ ते सन २०१७-२०१८ या सात वर्षांचे वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (च) "पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा २०१७-२०१८ या वर्षाचा चौदावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (छ) "डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचा २०१७-२०१८ या वर्षाचा एकसष्टासावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ज) "संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा पस्तिसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (झ) "डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला यांचा सन २०१०-२०११ ते सन २०१५-२०१६ या वर्षांचा अनुक्रमे बेचाळीसावा, त्रेचाळीसावा, चव्वेचाळीसावा,

पंचेचाळीसावा, सेहेचाळीसावा व सत्तेचाळीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ट) "डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा लेखा परिक्षण अहवाल व वार्षिक लेखे" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ठ) "महाराष्ट्र चित्रपट, रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा बेचाळीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(४) वित्त व पणन मंत्री : (क) "भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचा राज्य वित्त व्यवस्थेवरील अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा एकसष्टावा वार्षिक लेखा अहवाल व महालेखापाल कार्यालयाचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा स्वतंत्र लेखा परिक्षण अहवाल (S.A.R.)" सभागृहासमोर ठेवतील.

(५) महिला व बाल विकास मंत्री : (क) "महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोगाचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

दोन : (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(गुरुवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची प्रलंबित निवेदने) — [अनुक्रमांक (१) ते (४)] —

(१) श्री.निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १ वर नगरविकास मंत्री निवेदन करतील :-

"मुंबईमधील छत्रपती शिवाजी महाराज आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला

लागून असलेल्या मिठी नदीच्या किनारी धावपट्टीला लागून असलेल्या संरक्षण भिंतीचे काम अर्धवट स्वरूपात असल्यामुळे दुर्घटना घडण्याची शक्यता निर्माण होणे."

- (२) **श्री.बाळाराम पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २ वर शालेय शिक्षण मंत्री निवेदन करतील :-

"१९ सप्टेंबर, २०१६ च्या शासन निर्णयानुसार अनुदान घेत असलेल्या शाळांना प्रचलित नियमानुसार अनुदान देण्यात यावे अशी होत असलेली मागणी."

- (३) **सर्वश्री दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, श्रीकांत देशपांडे, किशोर दराडे, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ४ वर शालेय शिक्षण मंत्री निवेदन करतील :-

"राज्यातील इयत्ता ६ वी ते ८ वी साठी नियुक्त शिक्षकांना पदवीधर वेतन श्रेणी देणेबाबत."

- (४) **श्री.नागोराव गाणार, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३ वर वित्त मंत्री निवेदन करतील :-

"राज्यातील सर्व खाजगी अनुदानित, विना अनुदानित, अंशतः अनुदानित तुकड्यांवर १ नोव्हेंबर, २००५ व नंतर नियुक्त झालेल्या शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना जुनी पेंशन योजना लागू करण्याबाबत."

- (ख) **म.वि.प. नियम १३ अन्वये सूचनांचे नियमित निवेदन -**

- (१) **सर्वश्री दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, श्रीकांत देशपांडे, किशोर दराडे, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ५ वर **विमुक्त जाती, भटक्या जमाती आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री** निवेदन करतील :-

"राज्यातील विमुक्त जाती भटक्या जमाती विभागातील शाळेतील शिक्षकांचे मेडिकल व फंडाचे प्रस्ताव दोन ते तीन वर्ष प्रलंबित ठेवणाऱ्या अधिकाऱ्यांची चौकशी करून या शिक्षकांचे प्रस्ताव तात्काळ निकाली काढण्यात यावेत अशी मागणी."

तीन : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

- (१) **डॉ. वजाहत मिर्झा, सर्वश्री शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी**

रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, आर्कि. अनंत गाडगीळ, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृह मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यात विशेषतः यवतमाळ जिल्ह्यात स्नॅपडील या ऑनलाईन वस्तू विक्री करणाऱ्या कंपनीकडून बेकायदेशीर घातक शस्त्रांची विक्री करण्याबाबतची जाहिरात त्यांच्या संकेतस्थळावर करण्यात येत असणे, या शस्त्रांमध्ये मॉडेल नं. आरई- १ रुस्तम स्मूथ नाईफ २२ इंची किंमत ८७९ रुपये अशा प्रकारे घातक शस्त्रांची जाहिरात केलेली असणे, सदर कंपनीने नोव्हेंबर-डिसेंबर २०१९ ह्या कालावधीत अंदाजे १ हजार १०४ वा त्याहून अधिक शस्त्रांची शस्त्र कशासाठी हवे आहे, याबाबत कोणतीही चौकशी न करता ऑनलाईन विक्री केलेली असणे, अशाप्रकारे घातक शस्त्र सहज उपलब्ध होणे, ही बाब निश्चितच गंभीर स्वरूपाची असणे, शस्त्रे सहज उपलब्ध होत असल्यामुळे किशोरवयीन मुलांमध्ये शस्त्र बाळगण्याचे फॅड वाढत असणे, परिणामी अनेक गुन्ह्यांमध्ये यवतमाळसह राज्यातील अल्पवयीन, किशोरवयीन मुलांकडून ऑनलाईन शस्त्र खरेदी करण्यात येऊन अनेक गंभीर गुन्ह्यांमध्ये त्यांचा सहभाग वाढत असल्याची चिंताजनक बाब सातत्याने समोर येत असणे, राज्यात गुन्हेगारीच्या बाबतीत नागपूर नंतर यवतमाळ जिल्ह्याचा उल्लेख केला जात असणे, अशा प्रकारे सहज घातक शस्त्र उपलब्ध होत असतील तर यवतमाळ जिल्ह्यातील गुन्हेगारीचा आलेख अधिकच वाढत जाण्याची शक्यता असणे, अशा प्रकारच्या ऑनलाईन शस्त्र विक्रीमुळे नागरिकांमध्ये तसेच विशेषतः पालकांमध्ये भीतीचे व चिंतेचे वातावरण निर्माण झालेले असणे, अशाप्रकारे बेकायदेशीर सहज होत असलेली शस्त्रविक्री तातडीने बंद करण्याची नागरिकांकडून होत असलेली मागणी, स्नॅपडील कंपनीमार्फत करण्यात येणारी ऑनलाईन बेकायदेशीर शस्त्र विक्री तातडीने बंद करण्याची व सदर कंपनीवर कायदेशीर कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबई मालाड पुर्व येथील सन १९८० आणि २०३४ च्या नवीन विकास आराखड्यात समाविष्ट असलेल्या मुंबई महानगरपालिका दक्षिण विभाग हद्दीतील डी. पी. रस्ता १२० फुट (रिझरवायर ते आप्पापाडा-पोपट कंपाऊंड) अंदाजे ८०० ते १००० मीटर रस्त्याच्या विकासकामास गती मिळाली नसणे, सदरचा रस्ता काही मोजक्या ठिकाणी बनविला असणे, काम पुर्ण न झाल्याने

सार्वजनिक वाहतुकीस खुला करण्यात आलेला नसणे, या रस्त्याची सुविधा नसल्याने मालाड परिसरातील आतील नागरी वस्तीच्या वाहतुकीवर मोठा ताण निर्माण होत असणे, त्यामुळे स्थानिक नागरिकांना दैनंदिन वाहतूक कोंडीस सामोरे जावे लागणे, वाहतुकदार, प्रवासी आणि स्थानिक नागरिक त्रस्त होत असणे, पश्चिम द्रुतगती मार्गावरील वाहतुकीवर सुध्दा वाहतुक कोंडी आणि ताण निर्माण होणे, या मार्गावरील काही मोजक्या ठिकाणी पोयसर नदी मार्गादरम्यान छेदमार्ग निर्माण झाल्याने हा रस्ता वाहतुकीस उचित नसणे, तांत्रिकदृष्ट्या छेद मार्ग निर्माण झाल्याने सार्वजनिक वाहतुकीस खुला करण्यात आलेला नसणे, सदर मार्गावर प्रचंड अंतर्गत वाहतुक कोंडीतुन बाहेर येवून करावा लागणारा जिकरीचा प्रवास सुलभ करता येणे, याकरिता छेद मार्गावर डीमार्केशन करुन ओव्हर ब्रिज बांधकामाची तातडी निर्माण होणे, दक्षिण विभागातील मालाड पुर्व येथील मुख्य डी. पी. रस्ता ६०-१२० फुट आप्पापाडा आनंदनगर आणि गांधीनगर परिसरातील पोयसर नदी छेद मार्ग निर्माण होण्याची आवश्यकता असणे, सदर ६०-१२० फुट मुख्य डी. पी. रस्त्यावर छेदमार्गावर डीमार्केशन करुन ब्रीज चे बांधकाम न झाल्यामुळे तेथील नागरीकांचे होत असलेले हाल, मुलभूत सोयी सुविधा उपलब्ध करुन द्याव्यात अशी नागरीकांकडून वारंवार होत असलेली मागणी, या मागणीकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामतः परिसरातील शेकडो नागरिकांना त्रासदायक अडचणींना सामोरे जावे लागत असणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) श्री. अंबादास दानवे, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

”राज्य शासनाने जून २०१७ मध्ये औरंगाबाद शहरातील अंतर्गत सिमेंट रस्ते करण्यासाठी १०० कोटी निधी मंजुर करणे, निधी मंजुर झाल्यावर औरंगाबाद महानगरपालिकेस निविदा प्रक्रिया पुर्ण करण्यास दिड वर्षांचा कालावधी लागणे, या निधीतुन शहरातील प्रमुख रस्त्यांची निवड करुन दिनांक ३ जानेवारी १९ रोजी कामांचा शुभारंभ होऊन ४ कंत्राटदारांना हे रस्ते डिसेंबर २०१९ पर्यंत पुर्ण करण्याची मुदत असुनही अद्यापपर्यंत ५० टक्के कामही पुर्ण न होणे, या सुरु असलेल्या कामात रस्त्यावरचे पाणी वाहुन जाण्यासाठी साईड ड्रेन, नागरिकांना चालण्यासाठी फुटपाथ व दुभाजकांचा महानगरपालिकेस विसर पडणे, ठेकेदारांशी झालेल्या करारानुसार नियमांचे उल्लंघन होऊनही करार रद्द करण्याबाबत कोणतीही कारवाई न होणे, औरंगाबाद महानगरपालिकेने याकडे

केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष परिणामी या रस्त्यावर प्रवास करताना जनतेत पसरलेले तीव्र असंतोषाचे वातावरण यामुळे शासनाने तातडीने करावयाची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) **ॲड. अनिल परब, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका हद्दीतील मौजे चिकणघर येथील आरक्षण क्रमांक १९२,१९३,१९४,१९५,१९६,१९७ या मोबदल्यात हक्क विकास हस्तांतरण (टिडीआर) बेकायदेशीरपणे मंजूर टीडीआर वाटप घोटाळ्याप्रकरणी सन २०१५ पासून विधानपरिषद सभागृहात प्रत्येक अधिवेशनात विविध आयुधांचा वापर करून टीडीआर वाटप घोटाळाप्रकरण उपस्थित होऊनही अद्याप दोषीविरुद्ध कोणतीच कारवाई न होणे, यासंदर्भात मा.सभापती महोदयांनी चार वेळा निर्देश देऊनही अद्यापही तत्कालिन राज्यमंत्री महोदयांकडून चौकशी करून अहवाल सादर केला जाईल असे आश्वासन देण्यात येणे, परंतु ठोस कारवाई अद्यापही झालेली नसणे, उक्त प्रकरणात श्री.रामनाथ सोनावणे, तत्कालिन आयुक्त, श्री.चं.प्र.सिंग, श्री.रघुवीर शेळके आणि श्री.शमीम केदार या कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेतील अधिकाऱ्यांवर दोषी असल्याचा ठेवण्यात आलेला ठपका, यातील श्री.सोनावणे हे आयुक्त असल्याने त्यांना दोषमुक्त केलेले असणे, चौकशीमध्ये घोटाळा, अनियमितता झाल्याचे सिध्द झालेले असतानाही यातील दोषींची चौकशी पूर्ण झाली किंवा नाही याबाबतचा कोणताच अहवाल अद्यापही शासनास प्राप्त न होणे, तसेच मा.सभापती यांनी श्री.गोविंद बोडके, आयुक्त, यांना स्थळपाहणी आदेश देऊनही स्थळपाहणीस होत असलेली टाळाटाळ, यासंदर्भात मा.सभापती महोदयांच्या दालनात दिनांक १९ डिसेंबर, २०१८ रोजी बोलाविलेल्या बैठकीस नगरविकास विभागाकडून सचिव, सह सचिव किंवा उप सचिव, मंत्री यापैकी कोणीही उपस्थित नसणे, यावरून उक्त टीडीआर घोटाळाप्रकरणी दोषी आढळून आलेल्यांना नगरविकास विभागाकडून पाठीशी घालण्याचा होत असलेला प्रयत्न, सदर प्रकरणाबाबत लोकप्रतिनिधींनी पुनःश्च आर्थिक गुन्हे शाखेमार्फत चौकशी करण्याची केलेली मागणी, तसेच लोकप्रतिनिधींनी स्वतःला साक्षीदार या नात्याने बोलाविण्याची केलेली विनंती, परंतु लोकप्रतिनिधींच्या विनंतीकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करून सदर प्रकरण दडपण्याचा होत असलेला प्रयत्न, सदर प्रकरणाकडे शासनाचा जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करण्याचा होत असलेला प्रयत्न, मा.सभापती महोदयांनी अनेक वेळा

आदेश/निर्देश देऊनही त्यांच्या निर्देश/आदेशाला बगल देऊन दोषींना वाचविण्याचा होत असलेली धडपड, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, मौजे चिकणघर येथील टीडीआर वाटप घोटाळ्याप्रकरणी शासनाने गांभीर्याने लक्ष घालून पुनःश्च आर्थिक गुन्हे शाखेमार्फत तातडीने चौकशी करून यातील दोषीविरुद्ध फौजदारी गुन्हा दाखल करावा व बेकायदेशीररित्या मंजूर केलेला सर्व टीडीआर तात्काळ रद्द करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(५) **श्री. जयंत पाटील, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **महसूल मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"केंद्र सरकारी कर्मचाऱ्यांद्वारे साई वैभव सहकारी गृहनिर्माण संस्था स्थापन करण्यात येणे, सदर संस्था केवळ कोकणवासीयांसाठी गठीत करण्यात येवून त्यांनी दिनांक १८ एप्रिल, २००६ च्या पत्रान्वये अप्पर मुख्य सचिव, महसूल विभाग यांचेकडे मुंबई उपनगर जिल्हा मौजे विक्रोळी, ता.कुर्ला सर्व्हे नं.६५ मधील ७ एकर जागा मिळणेबाबत मागणी करूनही अद्यापही साई वैभव सहकारी गृहनिर्माण संस्थेला जागा न देण्यात येणे, सदर संस्थेचे २१२ हून अधिक सदस्य असतानाही संस्थेला जागा न मिळाल्याने घरांचा प्रश्न प्रलंबित राहणे, सदर जागा मिळणेबाबत संस्थेकडून सातत्याने पाठपुरावा करूनही प्रश्न अद्यापही निकाली न निघणे, सन २०१३ साली असलेल्या महसूल मंत्र्यांनी याबाबत सोसायटीचे पदाधिकारी व संबंधित अधिकारी यांची एकत्रितपणे बैठक घेवून त्यातून योग्य मार्ग काढून सोसायटीच्या सभासदांना मदत करण्याकरीता प्रयत्न केला जाईल असे आश्वासन देण्यात येणे, परंतु दिलेल्या आश्वासनानुसार अद्यापही या विषयासंदर्भात कोणत्याही संबंधित अधिकाऱ्यांबरोबर तसेच साई वैभव सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांबरोबर कोणतीही बैठक न होणे, परिणामी संस्थेच्या सदस्यांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना व कार्यवाही."

(६) **प्रा. अनिल सोले**, सर्वश्री नागोराव गाणार, रामदास आंबटकर, गिरीशचंद्र व्यास, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रूग्णालयाशी (मेडीकल) संलग्नीत सुपर स्पेशलिटी रूग्णालयात घाणीचे साम्राज्य निर्माण झालेले असणे, त्यामुळे बाहयरूग्ण विभागाच्या वेळात सर्वत्र अस्वच्छता आढळून येणे, आजच्या घडीला आंतररूग्ण विभागात रोज २५० ते ३०० रूग्ण

दाखल असणे, त्यात सकाळच्या सत्रात योग्य स्वच्छता होत नसल्याचे दिसून येणे, त्यामुळे रूग्णाना दुर्गंधीचा सामना करावा लागणे, त्यातच रूग्णालयातील स्वच्छतागृहातून मोठी दुर्गंधी येत असल्यामुळे रूग्ण व रूग्णासोबत असलेल्या नातेवाईकांना त्रास सहन करण्याची येत असलेली पाळी, त्यातच चार मजले असताना व वरील मजल्यावर जाण्यासाठी असलेले उदवाहन बंद ठेवलेल्या जात असल्यामुळे रूग्ण व नागरीकांना मोठ्या गैरसोयीचा सामना करावा लागत असणे, त्यामुळे उद्वाहन असूनही नसल्यात जमा असणे, त्यातच वॉर्डातील जैविक कचरा वेळेत उचलला जात नसल्यामुळे मोठी दुर्गंधी निर्माण होणे, रूग्णालयातील बाहेरील भागात मोठ्या प्रमाणात कचऱ्याचे ढिगारे दिसून येणे, रूग्णालयातील रूग्णांना देण्यात येणाऱ्या आहारात एकच पोळी दिली जात असल्याचे दिसून येणे, रूग्णांना निकृष्ट दर्जाचे जेवण पुरविण्यात येणे, त्यामुळे रूग्णांच्या आरोग्याचा निर्माण होणारा प्रश्न, या सर्व प्रकाराकडे रूग्णालयातील वरिष्ठांचे होणारे दुर्लक्ष, त्यामुळे रूग्णांना होणारा मनस्ताप, शासनाचे याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, शासनाने योग्य सुविधा पुरविण्याची नागरिकांची होत असलेली मागणी, शासनाने यावर तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (७) **सर्वश्री प्रसाद लाड**, शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. सुधीर तांबे, श्री. जनार्दन चांदूरकर, आर्कि. अनंत गाडगीळ, डॉ. वजाहत मिर्झा, सर्वश्री हरिसिंग राठोड, मोहनराव कदम, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, श्री. जयंत पाटील **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **गृहनिर्माण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्य शासनाने जाहीर केलेली गिरणी कामगारांना घरे पुरविण्यासाठी सन २०१२ मध्ये सुरु झालेली योजना, सरकारने १ लाख ७५ हजार कामगारांना घरे देण्याचे जाहीर केलेले असणे, त्यापैकी आतापर्यंत केवळ १७ हजार कामगारांना घरे मिळण्याची परिस्थिती, सदर योजनेसाठी मुख्य सचिवांनी गिरणी कामगार नेत्यांसमवेत दिनांक १९ जुलै, २०१९ रोजी मंत्रालयात बैठक आयोजित घेतलेली असणे, त्यात ठाणे, कल्याण, अंबरनाथ पनवेल येथील १८४ एकर जमिनींवर गिरणी कामगारांसाठी घरे बांधण्याच्या प्रश्नासह इतर प्रश्नांवर चर्चा करण्यात आलेली असणे, त्यापैकी पनवेल मधील कोण येथे एमएमआरडीएने २४१८ घरांसाठी इमारती बांधून दिल्यानंतर सरकारच्या निर्णयानुसार या घरांची सोडत संबंधित प्रक्रियेचे अधिकार म्हाडाकडे दिल्यानंतर म्हाडाने त्यानुसार सोडत काढून प्रक्रियाही राबवण्यास सुरुवात केलेली असणे, त्या घरांच्या सोडतीनंतर म्हाडाकडून विजेत्यांना देकार पत्र,

रक्कम भरण्यासाठी पत्रही दिलेले असणे, मात्र कोणमधील घरांचा ताबा संबंधितांना मिळण्यापूर्वीच म्हाडा व एमएमआरडीएच्या वादात घरांचा ताबा प्रलंबित असल्याची परिस्थिती, या सर्व प्रकारामुळे गिरणी कामगारांमध्ये निर्माण झालेला संभ्रम व चिंतेचे वातावरण, यामुळे गिरणी कामगार संघर्ष समितीने मा. मुख्यमंत्र्याकडे लेखी निवेदनाद्वारे अलिकडेच (डिसेंबर-२०१९) घरांचा प्रश्न तातडीने निकालात काढण्याची केलेली मागणी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(८) **श्री. अनिकेत तटकरे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"रायगड जिल्ह्यात आरोग्य सेवेविषयीच्या योजना वेळोवेळी प्रयत्न करून देखील शासनामार्फत योग्यरीतीने राबविल्या जात नसणे, पावसाळ्यात व यावर्षी झालेल्या अवेळी पावसामुळेही अनेक आरोग्यविषयक समस्या जिल्ह्यात निर्माण झालेल्या असणे, त्यादृष्टीने जिल्हा आरोग्य प्रशासनाकडून वेळीच उपाययोजना करणे गरजेचे असताना प्रशासन पूर्णपणे उदासीन असणे, रायगड जिल्ह्यात नॅशनल रूरल हेल्थ मिशनमध्ये (NRHM) कोट्यवधी रुपयाचा आर्थिक घोटाळा झालेला असणे, कंत्राटी डॉक्टरांना लाखो रुपयाचे वेतन जिल्हा शल्य चिकित्सकांमार्फत अदा केलेले असणे, डॉक्टरांची बायोमेट्रिक हजेरी बंधनकारक असताना हजेरीचे रेकॉर्ड उपलब्ध नसतानाही त्यांचे वेतन काढण्यात आलेले असणे, जिल्ह्यातील म्हसळा, श्रीवर्धनसारख्या दुर्गम डोंगराळ भागात लोकप्रतिनिधीमार्फत डॉक्टरांची नेमणूक करण्याविषयी विनंती केलेली असणे, काही डॉक्टरांनी त्याठिकाणी जाण्यासाठी होकार दिलेला असणे, मात्र, आर्थिक लोभापायी जिल्हा शल्यचिकित्सक कार्यालयामार्फत त्यांना शहरी भागातील नेमणुका देण्यात येत असणे, यापूर्वीही या कार्यालयामार्फत GNM मधील विद्यार्थिनींच्या प्रवेश प्रक्रियेमध्ये अनियमितता केलेली असणे, एकंदरीतच जिल्ह्यातील आरोग्य यंत्रणेला जिल्हा शल्यचिकित्सक कार्यालय गांभीर्यपूर्वक घेत नसणे, यामुळे जिल्ह्यात आरोग्य विषयक योजनांचा उडालेला बोजवारा, या प्रकरणी शासनामार्फत सखोल चौकशी करून संबंधितांवर त्वरित कारवाई होण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

(९) **सर्वश्री रामहरी रुपनवर, शरद रणापिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. सुधीर तांबे, आर्कि. अनंत गाडगीळ, श्री. जनार्दन चांदूरकर, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, श्री. अमरनाथ राजूरकर, वि.प.स. पुढील**

तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पुणे जिल्हयातील शिरवळ ते बारामती एम.आय.डी.सी. जोडणाऱ्या रस्त्याचे चौपदरीकरणाचे काम मागील दहा वर्षांपासून सुरु असणे, यामध्ये लोणंद ते शिरवळ व फलटण ते बारामती दरम्यानच्या रस्त्याचे काम अपूर्ण असून सध्या ते बंद असणे, सध्या या रस्त्यावर अनेक खड्डे पडले असून या रस्त्यावरून प्रवास करणे खूप धोक्याचे झालेले असणे, या रस्त्यावर वारंवार अपघात होऊन अनेक प्रवाशांना व नागरीकांना जीव गमवावा लागलेला असणे, या रस्त्यावरून प्रवाशांची खूप मोठी ये-जा सुरु असणे, परंतु या खराब रस्त्यांमुळे खूप अडचणींचा सामना प्रवाशांना करावा लागत असणे, परंतु या रस्त्यांचे काम का बंद आहे याचे उत्तर कोणीही देत नसणे, तसेच या रस्त्यांवरील काही ठिकाणी काम झाले आहे परंतु तेथे देखील खड्डे पडलेले असणे, त्यामुळे याठिकाणचे खड्डे भरून या जीवघेण्या रस्त्याचे बंद असलेले काम ताबडतोब सुरु करण्याची मागणी वेळोवेळी जनतेतून होत असणे, परंतु त्याबाबत शासन करीत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी येथील जनतेत व प्रवाशांमध्ये पसरलेले तीव्र असंतोषाचे वातावरण व संतापाची भावना, त्यामुळे शासनाने याबाबत करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

चार : म.वि.प. नियम १०१ – अ अन्वये विशेष उल्लेख – (असल्यास).

- मध्यंतर -

पाच : सन २०१९-२०२० च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा (शेवटचा दिवस)
खालील मंत्र्यांच्या मागण्यांवर चर्चा होईल.

१. मुख्यमंत्री.
२. गृह, नगर विकास, वने, पर्यावरण, पाणीपुरवठा व स्वच्छता, मृद व जलसंधारण, पर्यटन, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम), संसदीय कार्य, माजी सैनिक कल्याण मंत्री.
३. ग्रामविकास, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य, राज्य उत्पादन शुल्क, कौशल्य विकास आणि उद्योजकता, अन्न व औषध प्रशासन, अन्न, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अल्पसंख्यांक विकास मंत्री.
४. महसूल, उर्जा व अपारंपारिक उर्जा, वैद्यकीय शिक्षण, शालेय शिक्षण, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय मंत्री.
५. उद्योग आणि खनिकर्म, उच्च व तंत्रशिक्षण, क्रीडा व युवक कल्याण, कृषि, रोजगार हमी योजना, फलोत्पादन, परिवहन, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्ये,

राजशिष्टाचार, भूकंप पुनर्वसन, बंदरे आणि खार भूमी विकास मंत्री.

६. वित्त आणि नियोजन, गृहनिर्माण, सार्वजनिक आरोग्य, सहकार व पणन, कामगार, जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास मंत्री.
७. सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), आदिवासी विकास, महिला व बाल विकास, वस्त्रोद्योग, मदत व पुनर्वसन, इतर मागासवर्ग, सामाजिक व शैक्षणिक मागास प्रवर्ग, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री.

सहा : शासकीय विधेयके —

(क) विधानसभेने संमत केल्यास — विधेयक विचारात घेणे :-

(१) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ४९ - महाराष्ट्र (तृतीय पुरवणी) विनियोजन विधेयक, २०१९"

(२) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ४७ - महाराष्ट्र वस्तू व सेवा कर (सुधारणा) विधेयक, २०१९"

(ख) विधानसभेने संमत केल्यास - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

"सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ४८ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१९"

सात : सर्वश्री प्रविण दरेकर, सुजितसिंह ठाकूर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.रणजित पाटील, सर्वश्री विनायक मेटे, प्रसाद लाड, सुरेश धस, सदाशिव खोत, रामदास आंबटकर, महादेव जानकर, गिरीशचंद्र व्यास, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.प्रविण पोटे पाटील, प्रा.अनिल सोले, श्री.परिणय फुके, अॅड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री निलय नाईक, रमेशदादा पाटील, अरुणभाऊ अडसड, प्रशांत परिचारक, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २५९ अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव —

"राज्यात विदर्भ, मराठवाडा, खान्देश व पश्चिम महाराष्ट्रासह कोकणामध्ये अवकाळी पावसाने शेतकऱ्यांच्या हातातोंडाशी आलेला घास हिरावला जाणे, सर्वाधिक प्राणहानी व मोठ्या प्रमाणात जनावरे मृत्यूमुखी पडल्याची बाब निदर्शनास येणे, द्राक्षबागा, भाजीपाला, फुले, फळे, फळबागा, जनावरांचा चारा इ. पिकांची हानी होऊन सोयाबीन, कापूस, तूर, ज्वारी, बाजरी इ. उत्पादकांचे व भात शेतीचे ९४ लाख हेक्टरवर नुकसान झालेले असणे, शेतकरी अडचणीत असताना कापूस खरेदी केंद्र व तूर खरेदी केंद्र अद्यापही सुरु नसणे, कोकणात झालेल्या 'क्यार' चक्रीवादळामुळे ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग जिल्ह्यात हजारो हेक्टर क्षेत्रावरील भात पिकांचे व

मच्छिमारांचे प्रचंड नुकसान होणे, सिंधुदूर्ग जिल्हयातील मालवण तालुक्यातील आचरा गावातील १२७ शेतकऱ्यांच्या १७.३९ हेक्टरवरील भातपिक क्षेत्राचे ३३ टक्यांपेक्षा जास्त नुकसान झाल्याचे निदर्शनास येणे, सिंधुदूर्ग जिल्हयातील ०८ तालुक्यांतील ७३,४६२ शेतकऱ्यांचे ३३,२३० हेक्टर, रायगड जिल्ह्यामध्ये ७९,०१३ इतक्या बाधित शेतकऱ्यांचे २६,६२३ हेक्टर, रत्नागिरी जिल्हयामध्ये ५४,१९७ इतक्या बाधित शेतकऱ्यांचे ११,७२४ हेक्टर भातपिकाचे तसेच सिंधुदूर्ग जिल्हयातील आचरा, पिरावाडी व जामडूल गावांतील ९७ मच्छिमारांच्या जाळी, होडी तसेच खारवलेले मासे यांचे एकूण रु. ५६,६७,७७०/- एवढ्या रक्कमेचे नुकसान झाल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील मच्छिमारांना डिझेलचा परतावा अद्यापही न मिळणे, बाधित शेतकऱ्यांपैकी मोजक्याच शेतकऱ्यांकडे पीक विमा असणे, सत्ताधारी पक्षाच्या वचननाम्यात "शेतकऱ्यांचे हित" या शीर्षकाखाली राज्यातील शेतकऱ्यांना सेवा-सवलतीची आश्वासने दिली असताना व शेतकऱ्यांना कोरडवाहू पिकांसाठी एकरी रुपये २५,०००/- भरपाई देण्याची व बागायती पिकांसाठी एकरी रुपये ५०,०००/- भरपाई देण्याची मुख्यमंत्री महोदयांनी सत्तेत येण्यापूर्वी मागणी केलेली असताना शासन स्थापित होऊन २० दिवसांचा कालावधी उलटल्यानंतरही मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या तत्कालीन मागणीची अद्यापही पूर्तता न होणे, शासन सत्तेत आल्यानंतरच्या कालावधीत जनहिताचे नवीन निर्णय करण्याऐवजी मागील शासनाने घेतलेल्या लोकहिताच्या निर्णयांना प्राधान्याने स्थगिती देण्याची शासनाची भूमिका, शेतकऱ्यांना कायमस्वरुपी सिंचनासाठी मराठवाडा वॉटर ग्रीड, दमणगंगा-पिंजाळ, नार-पार-तापी नदीजोड प्रकल्प यासारख्या लोकहिताच्या योजनांना गतिमान करण्याची आवश्यकता, राज्यातील सुमारे १९,००० गावांमध्ये सुरु असलेल्या पाणी पुरवठा योजनांची व्याप्ती वाढविण्याची आवश्यकता, आचारसंहितेमुळे खोळंबलेल्या निविदा तातडीने जारी करण्याची आवश्यकता, प्रधानमंत्री सिंचन योजना व बळीराजा जलसंजीवनी योजनांची कामे प्राधान्याने पूर्ण करण्याची आवश्यकता, पाणी पुरवठा योजनांसह इतरही योजनांवर स्थगितीचे असलेले भय, त्याचे तातडीने निराकरण करुन नागरिकांना भयमुक्त करण्याची गरज, यासह बळीराजाला दिलासा देण्यासाठी गेली ५ वर्षे जे मिळाले ते हिसकावून घेतले जाणार नाही हे आश्वस्त करण्यासाठी राज्य शासनातर्फे करावयाच्या उपाययोजना, मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी मंत्रीमंडळाच्या पहिल्या बैठकीत शेतकऱ्यांची संपूर्ण कर्जमुक्ती करुन सात/बारा कोरा करण्याची केलेली घोषणा, तथापि अद्यापही त्यादृष्टीने निर्णय केला नसल्याने शेतकरी हवालदिल होऊन शासनाच्या

निर्णयाकडे डोळे लावून बसलेले असणे, नागपुरात राज्य विधिमंडळाचे अधिवेशन सुरु असताना या नगरीचे प्रथम नागरिक यांच्या वाहनावर गोळीबार होणे, त्याच्या दुसऱ्याच दिवशी विक्रोळीतील शिवसेना उपविभाग प्रमुख शेखर जाधव यांच्यावर गोळीबार होणे, अशा घटनांनी निर्माण झालेली दहशत, अशा गुन्द्यांना पायबंद घालण्यात आलेले अपयश, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

आठ : (क) (मंगळवार, दिनांक १७ डिसेंबर, बुधवार, दिनांक १८ डिसेंबर, गुरुवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) — (चर्चा पुढे सुरू) —

अॅड. अनिल परब, सर्वश्री हेमंत टकले, शरद रणपिसे, रामदास कदम, विक्रम काळे, रामहरी रुपनवर, गोपीकिसन बाजोरिया, किरण पावसकर, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रविंद्र फाटक, सतिश चव्हाण, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, नरेंद्र दराडे, श्रीमती विद्या चव्हाण, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, सर्वश्री विप्लव बाजोरिया, आनंद ठाकूर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री विलास पोतनीस, अनिकेत तटकरे, डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, अमरनाथ राजूरकर, अंबादास दानवे, प्रकाश गजभिये, डॉ.वजाहत मिर्झा, सर्वश्री अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, ख्वाजा बेग, हरिसिंग राठोड, आनंदराव पाटील, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"विदर्भातील मिहान येथे दीड लाख नोकऱ्या देण्याची योजना असताना गेल्या पाच वर्षात नोकऱ्या व रोजगाराचे प्रमाण अत्यल्प असणे, विदर्भाच्या महत्वाकांक्षी मिहान प्रकल्पाला चालना देण्यासाठी सर्वोतोपरी गरज, विदर्भातील विद्यापीठांमधून दरवर्षी लाखो पदवीधर निर्माण होणे, बेरोजगार युवकांची वाढती संख्या लक्षात घेता मिहानमध्ये रोजगार वाढीसाठी जड उद्योग, कृषी प्रक्रिया उद्योग, ऑटोमोबाईल प्रकल्प सुरू करण्याची आवश्यकता असणे, विदर्भातील विद्यापिठांनी रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम तयार करणे, त्याद्वारे रोजगार निर्मिती करण्याची आवश्यकता असणे, जलयुक्त शिवार योजनेने मोजक्याच शेतकऱ्यांच्या शेतात पाणी पोहोचलेले असणे, विदर्भातील सिंचनाचा अनुशेष मोठ्या प्रमाणात असल्याने तो भरून काढण्याची गरज असणे, विदर्भातील प्रलंबित १३४ सिंचन प्रकल्पांना चालना देण्याची गरज असणे, त्याकरिता राज्य सरकारने विदर्भातील सिंचन प्रकल्पांना अधिकाधिक निधी देऊन निश्चित कालमर्यादेत सिंचन प्रकल्प पूर्ण करणे आवश्यक असणे, जल नियामक प्राधिकरणाने आगामी पाच वर्षात सिंचन अनुशेष दूर करण्याची

माननीय राज्यपालांना सादर केलेल्या पाच वर्षीय योजनेला गांभीर्यपूर्वक पूर्ण करण्याचे निश्चित धोरण आखण्याची गरज असणे, गोसेखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प सन २०२४ पर्यंत पूर्ण करण्याचे फेरनिर्धारित करण्याच्या धोरणाचा तातडीने फेरआढावा घेण्याची गरज असणे, गोसेखुर्द प्रकल्प २४ महिन्यात पूर्ण करण्यासाठी राज्य सरकारकडून निश्चित धोरण आखण्याची व निधी पुरवठा करण्याची तातडीची गरज असणे, विदर्भातील कापूस, सोयाबीन, तूर, धान, मका इत्यादी उत्पादनावर आधारित कृषी प्रक्रिया प्रकल्प भंडारा, गोंदिया, गडचिरोली, बुलडाणा व अकोला या जिल्ह्यांमध्ये निर्माण करणे, संत्रा प्रक्रिया प्रकल्पाला नवीन चालना देण्याची गरज असणे, विदर्भातील औष्णिक वीज प्रकल्पांच्या अत्याधुनिकीकरणासाठी राज्य सरकारने तातडीने पावले उचलण्याची गरज असणे, या प्रकल्पांना नियमित कोळसा पुरवठा करण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना करणे, विदर्भासह राज्यातील पर्यावरणाला धोका निर्माण झाला असून मागील सरकारने घोषित ३३ कोटी वृक्षलागवड योजनेत मोठा गैरप्रकार झाला असणे, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर रुग्णालय आणि अनुसंधान संस्थानला आघाडी सरकारच्या कार्यकाळात सन २०१४ मध्ये मंजूरी देणे, सदर मंजूरी देण्यात आल्यानंतरही रुग्णालयाचे काम अद्याप सुरू न होणे, अमरावतीत वस्त्रोद्योग पार्कला शासनाकडून प्रोत्साहन मिळण्याची तेथील उत्पादकांची अपेक्षा असणे, विदर्भात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, गोंडवाना विद्यापीठ, तसेच कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ तसेच महाविद्यालयामध्ये मोठ्या प्रमाणात रिक्त जागा असणे, त्यामुळे उच्च शिक्षणाच्या गुणवत्तेवर परिणाम होणे व त्याचा परिणाम विदर्भातील रोजगार निर्मितीवर होणे, नागपूरातील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर रुग्णालयातले अपग्रेडेशनचे काम रखडणे, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आंतरराष्ट्रीय विमानतळाच्या विस्तारीकरणाचे काम जमिनी अभावी रखडणे व याकडे शासनाने लक्ष देण्याची गरज असणे, मागील ५ वर्षात विदर्भासाठी मोठमोठ्या घोषणा करणे परंतु त्या पूर्ण न होणे, विदर्भात वन वन्यजीव पर्यटन विकासाकरिता उपलब्ध असणारी विपूल साधनसंपत्ती व संधी यांचा उपयोग करून आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या संसाधनासहित विकास करणे, पर्यटकांना आकर्षित करून अनेक बेरोजगारांना रोजगार उपलब्ध व्हावा, राज्याच्या आर्थिक क्षमतेत वाढ व्हावी व पर्यटन तसेच सेवा उद्योग वाढावा, राष्ट्रीय वन्यजीव पर्यटन स्थळाप्रमाणे वन्यजीव सर्किट तयार करून ताडोबा, पेंच, नागझिरा इत्यादी वन पर्यटन स्थळे विकसित करणे, विदर्भातील तिर्थक्षेत्र व पर्यटन स्थळांचे सर्किट तयार करून रोजगार निर्मिती वाढविणे, विदर्भातील

रस्ते विकासाचा बॅकलॉग लक्षात घेता राज्य महामार्गाचे चौपदरीकरण करण्याची आवश्यकता असणे, नागपूर येथील इंदिरा गांधी वैद्यकीय महाविद्यालय व इस्पितळाला आंतरराष्ट्रीय स्वरूपाचा दर्जा प्राप्त करून देण्यासाठी प्रयत्न करण्याची आवश्यकता असणे, विदर्भातील शेतकऱ्यांसाठी दुय्यम स्वरूपाचा महत्वपूर्ण दुग्धव्यवसाय वाढीसाठी एन.डी.डी.बी. च्या सहकार्याने मराठवाडा व विदर्भात पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसायाच्या कार्यक्रमाला चालना देऊन शेतकऱ्यांना स्थायी उत्पन्न निर्माण करण्याची आवश्यकता असणे, मिहानमध्ये योगगुरु रामदेव बाबांच्या पतंजली फुडपार्कने गाशा गुंडाळल्याने तेथील कर्मचाऱ्यांवर बेरोजगारीची कुऱ्हाड कोसळणे व परिणामी हजारो कर्मचाऱ्यांच्या परिवारावर उपासमारीची वेळ येणे, विदर्भातील रस्त्यांची कामे अपूर्णावस्थेत राहणे, त्यामुळे रस्ते अपघातांचे केंद्र बनणे, विदर्भात मोठ्या प्रमाणात रस्त्यांचा अनुशेष असणे, मेळघाट व्याघ्रप्रकल्पातील गावांचे तसेच पेढी प्रकल्पाच्या पुनर्वसनाचे काम गेल्या ५ वर्षांपासून रखडणे, विदर्भातील कापूस उत्पादनावर आधारित सुतगिरण्या व कापूस उद्योगाला चालना देण्याची गरज असणे, विदर्भाच्या विकासासाठी धोरणात्मक निर्णय घेऊन उपाययोजना करण्याची नितांत आवश्यकता व करावयाची कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी."

(ख) (गुरुवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —
सर्वश्री प्रविण दरेकर, सुजितसिंह ठाकूर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री सदाशिव खोत, रमेशदादा पाटील, श्रीमती स्मिता वाघ, डॉ.रणजित पाटील, सर्वश्री रामदास आंबटकर, महादेव जानकर, विनायक मेटे, प्रसाद लाड, अरुणभाऊ अडसड, गिरीशचंद्र व्यास, चंदूभाई पटेल, रामनिवास सिंह, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"राज्यात विदर्भ, मराठवाडा, खान्देश व पश्चिम महाराष्ट्रासह कोकणामध्ये अवकाळी पावसाने धुमाकूळ घातल्याने शेतकऱ्यांच्या हातातोंडाशी आलेला घास हिरावला जाणे, सर्वाधिक प्राणहानी व मोठ्या प्रमाणावर जनावरे मृत्यूमुखी पडल्याची बाब निदर्शनास आलेली असणे, अनेक घरे घरातील सामानासह वाहून गेल्याने अनेक कुटुंबे उद्ध्वस्त होऊन त्यांच्यावर अस्मानी संकट उद्भवलेले असणे, द्राक्षबागा, भाजीपाला, फुले, फळबागा, जनावरांचा चारा इ. पिकांची हानी होऊन सोयाबीन, कापूस, तूर, ज्वारी, बाजरी इ. उत्पादकांचे व भात शेतीचे ९४ लाख हेक्टरवर नुकसान झालेले असणे, शेतकरी अडचणीत असताना कापूस खरेदी केंद्र, तूर खरेदी

केंद्र अद्यापही सुरु न होणे, कोकणातील ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग जिल्ह्यात झालेल्या क्यार चक्रीवादळामुळे हजारो हेक्टर क्षेत्रावरील भातपिकाचे व मच्छिमारांचे प्रचंड नुकसान होणे, बाधित शेतकऱ्यांपैकी मोजक्याच शेतकऱ्यांकडे पीक विमा असणे, उर्वरीत शेतकरी शासनाच्या मदतीवर अवलंबून असणे, पालघर जिल्ह्यातील मिरची व भोपळा यांच्या लागवडीवर अतिपावसामुळे रोगांचा प्रादुर्भाव झाल्याने उत्पादनावर परिणाम होणे, कोकणपट्टीतील आंबा उत्पादकांसह फळबागायतदारांचे प्रचंड नुकसान झालेले असून मत्स्यव्यवसायिकांनाही मत्स्य दुष्काळ जाणवत असणे, उघड्यावर सुकविण्यात येणाऱ्या मासळीचे देखील अतोनात नुकसान होणे, राज्यात ओला दुष्काळ असल्याने शेतकऱ्यांना कोरडवाहू पिकांसाठी एकरी रु.२५,०००/- भरपाई देण्याची व बागायती पिकांसाठी एकरी रु. ५०,०००/- देण्याची विद्यमान मुख्यमंत्री महोदयांनी सत्तेत येण्यापूर्वी केलेली मागणी, मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या तत्कालीन मागणीची विद्यमान शासनाने तात्काळ पुर्तता करण्याची व आपत्ती व्यवस्थापनाची व्यापकता वाढविण्याची त्रस्त शेतकऱ्यांकडून होत असलेली मागणी, मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी मंत्रीमंडळाच्या पहिल्या बैठकीत सदर मागणी तसेच शेतकऱ्यांची संपूर्ण कर्जमुक्ती करून सातबारा कोरा करण्याची मागणी पूर्ण करणार असल्याची केलेली घोषणा, तथापि, सरकारचा शपथविधी झाल्यानंतर १५ दिवसांचा कालावधी उलटल्यानंतरही शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने सर्वात जिव्हाळ्याच्या असलेल्या या विषयावर कोणताही निर्णय अद्याप झालेला नसणे, परिणामी शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, ग्रामीण भागातील मुलभूत सुविधा व नागरीकरणाच्या कामांकरिता मागील शासनाने मंजूर केलेल्या निधीच्या वापरास विद्यमान शासनाने दिलेली स्थगिती, त्यामुळे राज्यातील विकास प्रक्रिया मंदावणे, राज्यातील मच्छिमारांना डिझेलचा परतावा अद्यापही न मिळणे, तसेच चक्रीवादळामुळे नुकसान झालेल्या मच्छिमारांना शासनाकडून कोणतीही मदत न मिळणे, चक्रीवादळामुळे व अतिवृष्टीमुळे भिजलेले धान वाया जाऊ न देता त्या धानाला केंद्राकडून खरेदीचे पैसे प्राप्त होत असल्यामुळे धान खरेदी करण्याची आवश्यकता, राज्यातील शेतकऱ्यांना कर्जमुक्त करण्याकरिता, शेतकऱ्यांचा सात/बारा कोरा करण्याकरिता आणि मच्छिमार व धान उत्पादकांच्या समस्यांवर मात करण्यासाठी तातडीने निर्णय घेण्याची व राज्यातील शेतकरी आणि मच्छिमार बांधवांना दिलासा देण्याची आवश्यकता, याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

— अशासकीय कामकाज —
(बैठकीच्या अखेरचे २ १/२ तास)

नऊ : अशासकीय विधेयके :-

(क) पुरःस्थापनार्थ -

- (१) सन २०१९ चे वि.प.वि. क्रमांक ६ - महाराष्ट्र राज्य विशेष मागास प्रवर्ग-अ (एसबीसी-ए) करिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण विधेयक, २०१९ - श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचे
- (२) सन २०१९ चे वि.प.वि. क्रमांक ७ - महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) (सुधारणा) विधेयक, २०१९ - श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचे

(ख) विचारार्थ -

- (१) सन २०१९ चे वि.प.वि. क्रमांक २ - महाराष्ट्र शैक्षणिक परिसंस्था (व्यवस्थापन) (सुधारणा) विधेयक, २०१९ - श्री.नागोराव गाणार, वि.प.स. यांचे
- (२) सन २०१९ चे वि.प.वि. क्रमांक ३ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१९ - श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचे
- (३) सन २०१७ चे वि.प.वि. क्रमांक १ - महाराष्ट्र ज्येष्ठ नागरिक वयोमर्यादा विधेयक, २०१७ - श्री.रामहरी रुपनवर, वि.प.स. यांचे
- (४) सन २०१८ चे वि.प.वि. क्रमांक ३ - महाराष्ट्र सावकारी (नियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०१८ - श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. यांचे

विधान भवन,
नागपूर
दिनांक : १९ डिसेंबर, २०१९

राजेन्द्र भागवत
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद